

101 CISBAT IN AFRIKA

Majoor ing. Henk Lourens, commandant B-CISCie (101 CISbat)

Majoor ing. Henk Lourens heeft in juli 2011 met een detachement bestaande uit specialisten van het OOCL, inbegrepen specialisten van 101 CISbat, deelgenomen aan de oefening Africa Endeavor 2011 (AE 2011). Wie denkt dat het slechts om een eenvoudige en kleinschalige inzet zonder betekenis in Afrika gaat, maakt een observatiefout. Er zit meer achter. Van de krijgsmacht wordt verwacht dat zij inzetbaar is voor onder andere het op voortdurende basis beschikbaar stellen van deskundigen uit de staande organisatie ten behoeve van de training en advisering van veiligheidsorganisaties in andere landen. 101 CISbat en de gehele Verbindingsdienst kunnen aan die verwachting voldoen: 101 CISbat in Afrika is daarvan het bewijs. Volgens Lourens is dat slechts het begin; oordeel zelf.

DE VERBINDINGSDIENST LAAT ZICH VAN EEN NIEUWE KANT ZIEN!

Deze oefening liet een nieuwe, bredere, inzetvariant zien van ons wapen. We hebben de 'export van expertise' gebruikt om op een andere manier dan we gewend zijn, effecten te bereiken (*peace- and stability building*). De oefening focuste onze kaderleden en manschappen op vakmanschap in de voorbereiding en leidde na de inzet tot een verdiepingsslag bij anderen door de ervarings-uitwisseling op de werkvloer.

Ook in een andere context bieden oefeningen zoals deze een kans. Dergelijke oefeningen geven ons personeel de mogelijkheid om zich te verder bekwamen, zodat het ook in de toekomst mee kan. In dit artikel laat ik u kennis maken met de oefening, de ervaringen van onze mensen en mijzelf om uiteindelijk af te sluiten met de kansen en mogelijkheden voor de verbindingdienst. Daarbij probeer ik te verduidelijken wat we zelf nog moeten doen om deze kansen uit te buiten en ons te verbeteren.

AFRICA ENDEAVOR 2011

Voor wie niet weet wat *Africa Endeavor* inhoudt, zal ik beginnen met een beeld van wat de oefening dit jaar inhield. *Africa Endeavor* is een internationale communicatie-oefening gericht op het verbeteren van de technische interoperabiliteit van systemen, het delen van informatie tussen verschillende Afrikaanse landen en organisaties en, niet onbelangrijk, het 'verbinden' van mensen en het verbeteren van onderlinge samenwerking en begrip. Dit wordt ook wel *human interoperability* genoemd. *Africa Endeavor* is een jaarlijks terugkerende oefening die georganiseerd wordt door het *United States Africa Command* (AFRICOM), met steun van de Afrikaanse Unie. De oefening vond dit jaar voor de vijfde keer plaats en met 34 Afrikaanse landen, vijf westerse landen en vijf internationale organisaties was het de grootste editie tot nu toe. Sinds 2006 zijn tijdens Africa Endeavor meer dan 1200 communicatiespecialisten getraind.

AE 2011 begon op maandag 11 juli in Banjul. Het doel van de oefening was het verbeteren van de koppeling van informatiesystemen en communicatieprocedures tussen de 36 deelnemende Afrikaanse landen. Belangrijk neveneffect van deze oefening was het bevorderen van samenwerking op het Afrikaanse continent onder het motto *Help Africans solve African problems*. Tijdens de openingsceremonie, waren honderden mensen getuige van de officiële start van de oefening. De ceremonie bestond uit een militaire parade waaraan alle aanwezige landen en organisaties deelnamen. Het evenement begon met een welkomstwoord van bgen (US) Robert Ferrell. Generaal Ferrell was namens *US Africa Command* verantwoordelijk voor de planning en uitvoering van de oefening. Ook aanwezig waren diverse hoogwaardigheidsbekleders, waaronder Dr. Isatou Njie-Saidy, de vicepresident van Gambia en Mrs. Pamela White, de Amerikaanse ambassadeur voor Gambia.

Om een beeld te geven van een aantal voor *Africa Endeavor* belangrijke organisaties vindt u op de website korte beschrijvingen van USAFRICOM, de AU en de *Eastern Africa Standby Forces*.

Waarom Afrika?

Het afgelopen jaar heeft er in het Nederlands buitenlandbeleid een verschuiving plaatsgevonden. De focus op diverse landen is hierbij aangepast en deels verschoven. Van de 18 landen waar het Nederlands buitenlandbeleid zich in het bijzonder op richt, liggen er 15 in Afrika. Het betreft hier voornamelijk landen in het armere, oostelijke deel van het continent.

Nederland en in het bijzonder Defensie proberen hieraan invulling te geven door te zoeken naar *low profile, high impact* activiteiten die effecten op de lange termijn teweeg brengen. Gedacht moet hierbij worden aan het plaatsen van militair attachés op bijvoorbeeld een 'school voor vredesmissies' zoals

die in Mali en samenwerking met andere westerse landen aan grote en kleine internationale projecten die Afrikanen opleiden en trainen om hun eigen problemen op termijn het hoofd te kunnen bieden en zo mogelijk op te lossen. Voorbeelden hiervan zijn onder andere de oefening 'Flintlock', Nederlandse ondersteuning voor een opleidingscentrum in Rwanda en natuurlijk ook oefeningen van de AU en in dit geval US AFRICOM.

Het trainen van Afrikaanse eenheden en het vinden en stimuleren van samenwerking tussen de Afrikaanse partners sluit aan bij het genoemde Nederlands beleid, wat wil bijdragen aan verbetering van de veiligheid op het soms fragiele Afrikaanse continent door opbouw van de veiligheids capaciteit, vooral door dit het de Afrikanen zelf te laten doen.

INTERNATIONALE SAMENWERKING OP HET AFRIKAANS CONTINENT

Het trainen van Afrikaanse eenheden en stimuleren van samenwerking tussen de Afrikaanse partners sluit zoals gezegd aan bij het Nederlands buitenlandbeleid. Dat richt zich op de opbouw van veiligheids capaciteit door de Afrikanen zelf. Hiertoe heeft Nederland op diverse strategische posities militaire attachés en liaison officieren geplaatst. Binnen het US AFRICOM is dit kol Michael Meijburg. Kol Meijburg heeft vanuit deze hoedanigheid samen met CLAS aan de basis gestaan van Nederlandse deelname aan *Africa Endeavor*.

"De oefening is niet alleen gericht op het bijbrengen van vaardigheden op het gebied van *command and control*, maar heeft als belangrijk neveneffect dat een grote groep Afrikanen uit diverse landen met elkaar sa-

menwerkt. En waar wordt samengewerkt, neemt de kans op conflicten af." Aldus kol Meijburg.

Waarom is de oefening voor ons interessant? (Nederlandse samenwerking met US, CAN, FRA, SWE en NATO).

Africa Endeavor is dit jaar niet alleen door Nederland ondersteund, maar ook door waarnemers van de NAVO en delegaties uit onder andere de Verenigde Staten, Canada, Frankrijk en Zweden.

Voor de samenwerking tussen de Nederlanders en Canadezen verliep goed en erg constructief. De combinatie van ervaring op verschillende gebieden en de mix van rangen (jong en oude onderofficieren, korporaals en diverse rangen van officieren) werkte uitstekend.

Deze samenwerking kwam min of meer natuurlijk tot stand en vond zijn oorsprong mede in het feit dat op de Verenigde Staten na, Nederland en Canada de meeste manpower ingeschoven hadden in de oefening en de beschikbare capaciteit en expertise heel goed konden inbedden in de oefening, daar waar de Verenigde Staten die capaciteit vooral had gepland voor logistiek, vaste kampstaf en organisatie. Canada en Nederland hebben zich meer toegeleegd op de inhoudelijke ondersteuning van de oefening zoals advies, assistentie, het geven van lessen en vorm en inhoud geven aan het scenario (HICON/LOCON).

Hieruit kunnen we de volgende les trekken: we moeten in staat zijn internationaal samen te werken en niet alleen met de landen waar we gaan opereren, maar ook met de partners waarmee we dat samen gaan doen. Dit geldt voor alle rangen en standen van de verbindingdienst.

TEAMSAMENSTELLING

Nederland nam met negen militairen van het OOCL deel. De kern bestond uit zeven mannen van 101 CIS-bataljon (communicatie- en informatiesystemen). Zij hielpen de deelnemers bij het koppelen van communicatiesystemen en zij adviseerden en assisteerden bij het opzetten van oefenscenario's en het verbeteren van procedures. Het team werd verder versterkt met een medisch specialist en een specialist in informatievoorziening.

Als voorbereiding reisde in april al een team van Nederlandse verbindelaren naar Gambia. Zij troffen technische voorbereidingen op netwerken, hoogfrequent lange-afstands-radioverbindingen en satellietcommunicatie.

De kracht van ons team was enerzijds de specialisatie van elk individu, maar ook onze crosstraining en kennis van elkaars vakgebieden die ons in staat stelde breder te opereren en gezamenlijk een uitstekend resultaat weg te zetten. Deze wijze van optreden, waarbij

we multidisciplinair en overlappend optreden heeft ook respect afgedwongen bij veel internationale partners.

GROEIKANSEN VOOR ONS ALLEMAAL

De oefeningen moeten leiden tot verbeterde en eenduidige commandovoering- en communicatietactieken en technieken. Die moeten de Afrikaanse Unie in staat stellen om efficiënt en slagvaardig op te treden bij humanitaire crises, natuurrampen en vredesmissies. Bijkomend effect van het samenbrengen en helpen samenwerken van Afrikaanse militairen uit een groot aantal landen, is het ontstaan van nieuwe en het verbeteren van bestaande persoonlijke relaties. Juist die relaties verminderen de kans op toekomstige conflicten en verbeteren de veiligheid op het fragiele continent. Ook dit aspect sluit heel goed aan bij het uitgangspunt van het huidige Nederlandse buitenlandbeleid.

Om de commandovoering- en communicatiecapaciteiten te helpen verbeteren, kregen de deelnemers een realistisch scenario voorgeschoteld. Onder deze omstandigheden moesten zij komen tot vastgelegde en uitwisselbare procedures, tactieken en trainingen. Bij acute situaties moet deze standaard informatie-uitwisseling culturele en taalbarrières overwinnen en effectief optreden bevorderen van bijvoorbeeld de Afrikaanse Unie of tijdelijke Afrikaanse bondgenootschappen.

KANSEN, MOGELIJKHEDEN EN RICHTING

Om een beeld te geven van de kansen en mogelijkheden die de verbindingdienst in het algemeen en 101 CISBat in het bijzonder kunnen benutten, zet ik deze hierna nog eens op een rijtje.

We moeten ons bewust worden van het feit dat we specialisten zijn en over kennis en vaardigheden beschikken die ook op een andere manier aangewend kunnen worden dan het 'bouwen van ICT infrastructuur'. Het overdragen van deze kennis in een internationale setting aan vakgenoten kan van onschatbare waarde zijn, die rechtstreeks bijdraagt aan de verbetering van vrede, veiligheid, stabiliteit en bestuur in het gebied waar deze collega's wonen en werken. We kunnen hiervoor gebruik maken van de ervaring en kennis van onze junior leaders in de breedste zin van het woord. Juist door dit soort inzet van personeel dicht bij of zelfs rechtstreeks van de werkvloer fungeert de deelname aan grote internationale oefeningen als *Africa Endeavor* als een enorme motivatiebron voor ons eigen personeel, geeft het de gelegenheid onze eigen kennis te verbreden en verdiepen en vervolgens met onze eigen collega's te delen. Op deze manier zijn onze kennis en vaardigheden niet

alleen een enabler voor de uitvoering van oefeningen, maar zeker ook een impuls voor het versterken en verbeteren van kennis van ons eigen personeel.

EERSTE INDRUK

Adjutant van El: "Het is een unieke kans om te laten zien wat we als verbindelaren in huis hebben, maar ook om in een internationale omgeving te werken".

Sgt Jeroen Corbeij: "Ondanks dat deze oefening een 'leuk reisje' leek, is het eigenlijk een onverwacht mooie uitdaging geworden. Omgaan met verschillende culturen, waarbij je moet oppassen dat je niemand op zijn tenen trapt, 2 weken diarree afgewisseld met kramp, de hele dag Engels spreken. Alles bij elkaar was het een interessante en bijzonder leerzame ervaring en zou ik zo weer gaan".

Sgt1 Richard Wout: "Onze delegatie werd verdeeld over de verschillende regio's, om in een internationaal gezelschap de brigades en bataljons te adviseren, coachen, monitoren en evalueren van het gebruik en de inzet van de communicatiemiddelen. Met als eindproduct een soort SOP/SOI, ontwikkeld door de regio's zelf".

Kap Marcel Ledder: "Het is moeilijk een lesprogramma te bieden, waarbij iedereen het gevoel heeft iets nuttigs mee te krijgen. Daarnaast kan het verleidelijk zijn om problemen die ontstaan even met de 'westerse mentaliteit' op te lossen. Bij veel deelnemers heerst een zeer afwachtende houding, waardoor je soms op je handen moet gaan zitten om niet per ongeluk in te grijpen".

Sgt1 Gerwin Konink: "Op mijn eigen expertisegebied leg ik contacten met mijn internationale collega's en vooral de Gambianen. We wisselen ervaringen en kennis uit en we kijken in elkaars keuken. Het valt me op dat hoewel we in essentie hetzelfde doen er toch wel verschillen zijn. Al is het maar het verschil in uitrusting en materieel, zoals hun ziekenauto. Over deze verschillen praten, schept al een band en wederzijds begrip. Uiteindelijk draag ik dus ook mijn steentje bij aan het 'verbinden' van onze Afrikaanse partners".

Sgt Timmerhuis: "Tussen de lessen door wordt er veel gelachen en worden veel zaken besproken. Er worden e-mailadressen uitgewisseld en de deelnemers uit de verschillende landen stellen één op één veel vragen. Het doel van de oefening, integratie en uitwisseling, komt dus goed op gang".

De uitstraling reikt zo veel verder dan een peloton, een compagnie of zelfs het bataljon. We kunnen aan ons hele defensieapparaat laten zien dat we breed inzetbaar zijn, overal te wereld en in ontzettend veel verschillende settings. Binnen defensie zijn we meer dan 'IT goeroes', we kunnen ook onze positie als *Information Warlords* versterken. Om deze andere manier van inzet te borgen en in de toekomst nog beter vorm te kunnen geven moeten we als verbindingdienst op een aantal punten nu al investeren. Deels is dat kennis en kunde die is aan te leren door scholing, oefening en training. Echter, en dat is nog veel belangrijker, is de mindset waarmee deze nieuwe taak uitvoeren. We moeten investeren in het onderhouden en verbeteren van de instructiebekwaamheid van onze junior leaders. Immers, vakmanschap is niet iets wat je alleen maar bezit, je moet het ook uit kunnen stralen. Een belangrijk element hierbij is dat deelnemers aan internationale operaties en oefeningen op alle niveaus hun talen goed beheersen. Dit geldt zeker ook voor onze sergeanten en korporaa's.

Tot slot speelt het besef dat we in ons informatietijdperk te maken hebben met de 'strategische korporaal', een belangrijke rol. Ons kader, onze jonge officieren en zelfs manschappen werken tegenwoordig samen in een politiek gevoelige omgeving, onder het

De honorair consul voor Nederland in Gambia, mw Josée W.E. Soppe, krijgt uitleg over verbindingsmiddelen

vergrootglas van internationale media. We kunnen ons hierbij geen missers of 'onhandige uitspraken' veroorloven en moeten ons personeel hier dus op attenderen en ze bewust leren omgaan met media. Het IK 'omgaan met media' is daarbij slechts een handleiding die in de praktijk moet worden getraind, waardoor ook deze vaardigheid een tweede natuur wordt.

SLOTWOORD

Africa Endeavor is een jaarlijks terugkerende oefening. 101 CISbat neemt volgend jaar

met een team deel aan *Africa Endeavor* 2012. Gezien de positieve ervaringen in 2011 proberen we de inhoud van de oefening voor wat betreft Nederlandse deelname te continueren en in het bijzonder op het gebied van sturing en advies nog meer inhoud te geven. Ook proberen we met een iets groter team in te steken dan dit jaar. De voorbereidingen beginnen alweer in november 2011 met een eerste planningsconferentie waaraan ook een delegatie van het bataljon deel zal nemen.

*Handcarry cell phone network case
for rural areas all over the world*

SKYDEC MOBILE COMMUNICATION SYSTEM

Carry your own cell phone network with you for cell phone coverage anywhere at anytime. Creates a connection over local networks and satellite. Use your own laptop and your own cell phone at your own mobile network!

With optional voice and data encryption!

- Micro SD card for encryption
- Laptop/PC with encrypted e-mail
- Existing GSM network

*Innovation
in remote
and secure
communication*

Mercuriusstraat 40 3133 EN Vlaardingen The Netherlands
Tel. +31 (0)10 - 462 77 77 E info@skydec.com

www.SkyDec.com